

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Економічний факультет

Кафедра бізнесу та управління персоналом

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Європейські цінності та традиції економічної науки

вбіркова

Освітньо-наукова програма:	Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
Спеціальність:	076 Підприємництво та торгівля
Галузь знань:	07 «Управління та адміністрування»
Рівень вищої освіти:	третій (освітньо-науковий)
Факультет:	економічний
Мова навчання:	українська
Розробники:	Лопатинський Юрій Михайлович , завідувач кафедри бізнесу та управління персоналом, доктор економічних наук, професор
Профайл викладача:	http://econom.chnu.edu.ua/kafedry-ekonomichnogo-fakultetu/kafedra-ekonomiky-pidpryyemstva-ta-up/kolektyv-kafedry/lopatynskyu
Контактний тел.:	+38 0372 509-464
E-mail:	y.lopatynskyi@chnu.edu.ua
Сторінка курсу в Moodle:	
Консультації:	консультації – згідно з графіком

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Освітню компоненту «Європейські цінності та традиції економічної науки» віднесено до групи дисциплін вільного вибору аспіранта за освітньо-науковою програмою «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» спеціальності 076 «Підприємництво та торгівля». Дисципліна «Європейські цінності та традиції економічної науки» формує знання та практичні навички щодо сутності, принципів та складових цінностей європейського розвитку та якісних підходів до державного управління і місцевого самоврядування, що є важливим засобом підвищення ефективності підприємницької діяльності в євроінтеграційних прагненнях.

2. Мета навчальної дисципліни: Формування у здобувачів системи знань та комплексу компетентностей з виявлення європейських методів та традицій публічного та регіонального управління та контролю за документами адміністративної трансформації з урахуванням переходу до інформаційного суспільства. Навчальна дисципліна «Європейські цінності та традиції економічної науки» буде корисна майбутнім фахівцям підприємництва та торгівлі, фахівцям у соціальній сфері, сфері статистики, економістам та тим, хто має за мету присвятити себе роботі з вивчення, аналізу та покращенню різних аспектів євроінтеграційних намагань. Її вивчення забезпечить аналіз теоретичних засад дослідження інтеграційних процесів, основ, передумов, особливостей інтеграції європейських держав, її причин, форм та інструментів, а також адаптацію України до вступу в ЄС.

3. Пререквізити.

Навчальна дисципліна «Європейські цінності та традиції економічної науки» базується на знаннях таких дисциплін, як: «Філософія та методологія науки», «Актуальні проблеми розвитку підприємництва», вивчається разом з дисципліною «Методологія наукових досліджень у підприємстві, торгівлі та біржовій діяльності», «Інтелектуальна власність та захист авторських прав». Ефективність засвоєння дисципліни зростає при вивченні разом з іншими вибірконими освітніми компонентами («Інституційна економіка», «Сталий розвиток підприємництва та соціальна відповідальність бізнесу»).

Постреквізити. Навчальна дисципліна вивчається у 2 семестрі освітньої підготовки здобувачів. Її вивчення підвищує ефективність написання дисертаційної роботи.

4. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни сприятиме формуванню елементів інтегральної, загальних та фахових компетентностей.

Загальні компетенції:

ЗК01. Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності на основі системного наукового світогляду та загального культурного кругозору із дотриманням принципів професійної етики та академічної доброчесності.

Спеціальні (фахові) компетенції:

СК01. Здатність планувати і виконувати оригінальні дослідження на відповідному рівні, досягати наукових результатів, які можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях, впроваджені у практичну діяльність, що створюють нові знання у підприємницьких, торговельних та біржових структурах та/або дотичних до них міждисциплінарних напрямках.

СК05. Здатність до критичного переосмислення і розвитку сучасних теорій, методологій, об'єктів досліджень й практик, із застосуванням системного підходу до врахування неекономічних аспектів з різних галузей знань, у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

СКО10*. Здатність до професійної комунікації, ведення дискусії, переконливого та аргументованого відстоювання власної думки з повагою до індивідуального та культурного різноманіття й системи цінностей в умовах міжособистісної та міжкультурної взаємодії.

Вивчення навчальної дисципліни забезпечує досягнення таких програмних результатів навчання:

PH01. Мати передові концептуальні, методологічні знання у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності та/або на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, які є достатніми для проведення наукових, прикладних досліджень на рівні актуальних світових досягнень, отримання нових знань та/або здійснення інноваційної професійної діяльності.

PH02. Глибоко розуміти загальні принципи та методи економічних наук, методологію наукових досліджень, застосовувати їх в процесі проведення власних досліджень у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності, а також у викладацькій практиці.

PH07. Аналізувати та оцінювати стан, тенденції розвитку підприємництва, торгівлі, біржової діяльності, застосовувати сучасні методології, методи та інструменти для вирішення актуальних проблем у професійній практиці.

PH13*. Ініціювати, адаптувати і вдосконалювати бізнес-процеси у сфері підприємництва, торгівлі, біржової діяльності на основі врахування сучасних теоретичних концепцій, досвіду економічно розвинених країн, потреб сталого розвитку та євроінтеграційних процесів

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість		Кількість годин						Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота	індивідуальні завдання		
Денна	1	2	3	90	10	20				60		залік

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин - 90											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Публічне управління: європейський досвід											
Тема 1. Предметна область теорії публічного управління	10	1	2			7						
Тема 2. Європейські демократичні режими	10	1	2			7						
Тема 3. Європейські управлінські традиції	10	1	2			7						
Тема 4. Новітні європейські концепції регіонального управління	12	1	4			7						
Разом за ЗМ1	42	4	10			28						
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 2. Європейські моделі децентралізації публічного управління											
Тема 5. Основні рамкові документи децентралізації управління в Європі	12	2	2			8						
Тема 6. Європейські моделі	12	2	2			8						

децентралізації державного управління і місцевого самоврядування											
Тема 7. Інституційні рішення регіонального співробітництва східноєвропейських країн	12	1	4			7					
Тема 8. Діджиталізація органів державної влади як основа адміністративної трансформації: європейські цінності	12	1	2			9					
Разом за ЗМ 2	48	6	10			32					
Усього годин	90	10	20			60					

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

Самостійна робота здобувачів з дисципліни «Європейські цінності та традиції економічної науки» спрямована на узагальнення, засвоєння і закріплення знань та включає такі види робіт як опрацювання лекційного матеріалу, рекомендованої літератури, підготовку до практичних занять, розгляд питань, які виносились на самостійне вивчення, вирішення практичних ситуацій, виконання індивідуального навчально-дослідного завдання, підготовку та презентацію індивідуальних завдань до відповідних тем дисципліни, підготовку тез доповідей на науково-практичні конференції та інших матеріалів наукового характеру.

Назва теми	Кількість годин
Тема 1. Предметна область теорії публічного управління	7
Тема 2. Європейські демократичні режими	7
Тема 3. Європейські управлінські традиції	7
Тема 4. Новітні європейські концепції регіонального управління	7
Тема 5. Основні рамкові документи децентралізації управління в Європі	8
Тема 6. Європейські моделі децентралізації державного управління і місцевого самоврядування	8
Тема 7. Інституційні рішення регіонального співробітництва східноєвропейських країн	7
Тема 8. Діджиталізація органів державної влади як основа адміністративної трансформації: європейські цінності	9
Разом	60

За погодженням з викладачем, здобувач може вибрати тему дослідження самостійно.

Критерії оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання

Науково-пошукова робота повинна містити три частини: теоретичну (огляд законодавчої бази, теоретичного матеріалу, досліджень науковців з даної теми), практичну (аналіз статистичних даних, соціально-економічних показників), висновки та пропозиції.

Оцінка «десять-дев'ять» ставиться тоді, коли здобувач вільно володіє проблематикою досліджуваної теми, здійснює самостійний аналіз опрацьованого матеріалу, використовує широке коло наукових праць, в тому числі іноземних, робота відповідає всім вищезазначеним вимогам щодо оформлення.

Оцінка «вісім-сім» ставиться тоді, коли здобувач при захисті, виявивши належну підготовку, допускає неточності у трактуванні окремих проблем, відчуває певні труднощі в узагальненні теоретичного матеріалу. Є незначні недоліки в змісті та оформленні роботи.

Оцінка «шість-чотири» виставляється тоді, коли здобувач орієнтується в тематиці роботи, але не може зробити висновки, пов'язати теоретичні узагальнення, оформлення роботи не відповідає вимогам.

Оцінка «три-один» виставляється тоді, коли здобувач за наявності роботи не орієнтується в проблемі та не відповідає на поставлені питання.

6. Освітні технології, методи навчання і викладання навчальної дисципліни

Викладання дисципліни передбачає поєднання основних традиційних та інтерактивних методів аудиторного навчання з елементами електронного навчання та консультування, що передбачає використання сучасних інформаційних технологій та платформ та забезпечує засвоєння програмних результатів навчання.

Методи навчання

- MН1 – словесні методи (лекція, дискусія, бесіда, консультація тощо)
- MН2 – семінари, практичні або лабораторні роботи
- МО3 – бізнес-кейси (індивідуальні або командні)
- MН4 – наочні методи (презентації результатів виконаних завдань, ілюстрації, відеоматеріали, тощо)
- MН5 – робота з інформаційними ресурсами: з навчально-методичною, науковою, нормативною літературою та інтернет-ресурсами
- MН7 – самостійна робота над індивідуальним завданням або за програмою навчальної дисципліни
- MН8 – підготовка тез/доповіді на конференцію.
- MН9 – тренінги, коучі, майстер-класи від запрошених стейкхолдерів.
- MН10 – реферативні та пошукові дослідження.

7. Контроль та оцінювання результатів навчальних досягнень здобувачів з навчальної дисципліни

Контрольні заходи включають поточний та підсумковий контроль знань здобувача. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних та інших видів занять, самостійної роботи і має на меті перевірку рівня підготовленості здобувача до виконання конкретної роботи. Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на завершальному етапі.

Методи оцінювання

- Методами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:
- МО1 – контрольні роботи (тематичні, модульні).
 - МО2 – тести, опитування, самостійні роботи за індивідуальними завданнями.
 - МО3 – захист бізнес-кейсів, результатів досліджень
 - МО4 – аналітичні звіти, реферати, тези доповідей, статті
 - МО5 – презентації результатів виконання завдань
 - МО7 – презентація власного підготовленого кейсу, який складений на основі реальних сценаріїв і стратегій розвитку компаній, інноваційних регіонів.
 - МО11 – інші види індивідуальних та групових завдань
- Загальна кількість балів, яку здобувач може отримати у процесі вивчення дисципліни протягом семестру, становить 100 балів, з яких 60 балів здобувач набирає при поточних видах контролю і 40 балів – у процесі підсумкового виду контролю (заліку).

Кількість балів за кожний навчальний елемент виводиться із суми поточних видів контролю. Кількість балів за змістовний модуль дорівнює сумі балів, отриманих за навчальні елементи даного модуля. Максимальна кількість балів складає: за 1 змістовий модуль – 25; за 2 змістовий модуль – 25 балів, за ІНДЗ – 10 балів.

Якщо здобувач за власною ініціативою, бажанням, крім обов'язкових видів контролю (60 балів), виконує додаткові види роботи (реферати, ІНДЗ, розв'язання додаткових завдань) при цьому набравши додатково не менше 30 балів, може отримати оцінку за залік автоматично.

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання може бути досягнення ним мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання освітньої компоненти.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Зараховано	A (90-100)	відмінно
	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незараховано	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

Розподіл балів, які отримують здобувачи

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)								ІНДЗ	Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Денна форма навчання										
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2						
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	10	40	100
6	6	6	7	6	6	7	6			

T1, T2 ... T8 – теми змістових модулів.

8. Рекомендована література

8.1. Основна

1. Європейські цінності та традиції економічної науки: монографія / кол. авторів; за ред. д.е.н., проф. Хмелярчук М. І. Л.: Університет банківської справи, 2021. 257 с.
2. Т. С. Сможенко, М. І. Хмелярчук. Європейські цінності та традиції класичної школи та їх розвиток в українській економічній науці. *Вісник УВС*. 2018. №3. С.3-9.
3. Угода про партнерство та співробітництво між Україною і Європейськими Співтовариствами та їх державами-членами. URL: http://www.europexxi.kiev.ua/ukrainian/ukraine_eu/020.html.

8.2. Допоміжна

1. Лідери ЄС схвалили пакет заходів для відновлення економіки. Дзеркало тижня. URL: <https://www.dw.com/uk/a-53226803>.
2. Хаас Р. Розхитаний світ. Зовнішня політика Америки і криза старого ладу. К. : Основи, 2019. 376 с.
3. Культурні цінності Європи / За ред. Г. Йоаса і К. Вігандта. К.: Дух і літера, 2014. 552 с.
4. Політика культурної дипломатії: стратегічні пріоритети для України. Зб. наук.-експерт. матеріалів / за заг. ред. О. П. Розумної, Т. В. Черненко. НІСД, 2016. 92 с.
5. Зарубіжний досвід упровадження електронного урядування/ Т. Камінська, А. Камінська, М. Пасічник та ін.; [За заг. ред. д-ра наук з держ. упр., проф. С. А. Чукут]. К. : НАДУ, 2008. 200 с.

6. EGovernment: Austria at the Cutting Edge in Europe. URL: <https://investinaustria.at/en/sectors/information-technology/e-governmentaustria.php> .
7. Heimische Online Marktplätze. URL: <https://www.digitalaustria.gv.at/> .
8. 10 цікавих фактів про електронне врядування Австрії. URL: <https://egap.in.ua/novyny/10-tsikavyh-faktiv-pro-elektronnevryaduvannya-avstriyi/>.
9. Євромайдан не мав би перемогти. Ярослав Грицак про парадокси «покоління без майбутнього», http://zaxid.net/news/showNews.do?yevromaydan_ne_mav_bi_peremogti&objectId=1365158 .
10. Цінності українців pro et Contra реформ в Україні / Центр соціальних та маркетингових досліджень «СОЦИС»: <http://www.socis.kiev.ua/ua/press/tsinnosti-ukrajintiv-pro-et-contra-reform-vukrajini.html> .
11. Farrell Н. A Most Lonely Union. Foreign Policy. URL: <https://foreignpolicy.com/2020/04/03/brexit-european-uniondeglobalization/>
12. Digitales Österreich. URL: <https://www.bmdw.gv.at/Themen/Digitalisierung/Digitales-Oesterreich.html> .
13. Digital Government Factsheet 2019 Italy. 2019. URL: https://joinup.ec.europa.eu/sites/default/files/inlinefiles/Digital_Government_Factsheets_Italy_2019_0.pdf .
14. eGovernment, ecco le lacune italiane (in attesa della nuova Agid). URL: <https://www.agendadigitale.eu/cittadinanza-digitale/egovernment-ecco-le-lacune-italiane-in-attesa-della-nuova-agid/> .
15. Identity Management for Egovernment Services. URL: <http://imaging.uniroma2.it/~nardelli/publications/Digital-Government-08.pdf> .
16. The Electronic Health Record. National Guidelines. URL: http://www.salute.gov.it/imgs/C_17_pubblicazioni_1654_allegato.pdf.
17. The Global Competitiveness Report 2019/ World Economic Forum. 2019. URL: http://www3.weforum.org/docs/WEF_TheGlobalCompetitivenessReport2019.pdf .
18. ePortugal. URL: <https://eportugal.gov.pt/> .
19. OGP ePortugal. URL: <https://ogp.eportugal.gov.pt/en/ogp-empportugal>.
20. Dados. URL: <https://dados.gov.pt/pt/>.
21. AI Finland. URL: <https://www.tekoalyaika.fi/en/background/> .
22. Finlex. URL: <https://www.finlex.fi/fi/>.
23. Laki digitaalisten palvelujen tarjoamisesta. URL: <https://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/2019/20190306> .
24. Reflection Paper on the Social Dimension of Europe (COM(2017) 206 final) Brussels, 26 April 2017 – URL: <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/EN/COM-2017-206-F1-EN-MAINPART-1.PDF> .
25. Shaping Europe’s digital future. – URL: <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en> .
26. Strengthening European Identity through Education and Culture (COM(2017) 673 final). Communication From The Commission To The European Parliament, The Council, The European Economic And Social Committee And The Committee Of The Regions, Strasbourg, 14.11.2017. – URL: <https://ec.europa.eu/transparency/regdoc/rep/1/2017/EN/COM-2017-673-F1-EN-MAINPART-1.PDF>

9. Інформаційні ресурси

Офіційні сайти органів державного управління України:

1. Кабінет Міністрів України – [http:// www.kmu.gov.ua](http://www.kmu.gov.ua)

Офіційні сайти міжнародних організацій:

1. Департамент статистики Організації Об'єднаних Націй — <http://unstats.un.org/>

3. Міжнародна асоціація зі статистики (IAOS) — <http://isi.cbs.nl/>

4. Міжнародний інститут статистики (ISI) — <http://isi.cbs.nl/>

5. Організація економічної співпраці та розвитку (OECD) <http://www.oecd.org/>

6. Сайт Євростату <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>

Офіційні сайти науково-дослідних інститутів і центрів, пошукових систем:

1. База українського законодавства в Інтернет – www.lawukraine.com
2. Інститут глобальних стратегій – www.igls.com.ua
3. Інститут економічних досліджень і політичних консультацій – www.ier.kiev.ua

Офіційні сайти наукових і електронних бібліотек в Україні:

1. ARCher - інституційний репозитарій відкритого доступу представників Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/>

2. Електронна бібліотека – www.lib.com.ua
2. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського – www.nbuv.gov.ua
3. Національна парламентська бібліотека – www.alpha.rada.kiev.ua